

Commissie onderzoekt zwarte bladzijden Nederlandse historie

Wordt het vak geschiedenis herzien of niet?

Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven vindt dat in het vak geschiedenis ook de schaduwkanten van onze historie aan bod dienen te komen. Aan de commissie van James Kennedy de taak om te onderzoeken of de Canon van Nederland moet worden aangepast. De historicus: 'Je moet het meer zien als een herijking.'

Oorspronkelijk komt Kennedy - geen familie van John F. - uit Iowa, Amerika, maar door zijn Nederlandse moeder was hij al jong betrokken bij onze taal en cultuur.

Toch raakte hij pas 'laat' geïnteresseerd in het kleine land aan de andere kant van de oceaan, zo zegt hij zelf. 'Rond mijn vijftiengste merkte ik dat we in Amerika weinig weten van de Nederlandse geschiedenis, terwijl het een belangrijk land is. Holland ligt middenin in West-Europa, het is de poort van en naar veel dingen toe. En de moderne economie startte er. Ook waren jullie, als land, betrokken bij de handel, kunst, slavernij en kolonisatie. Het leek me daarom interessant om me in Nederland te verdiepen, te meer omdat ik de taal al een beetje sprak.'

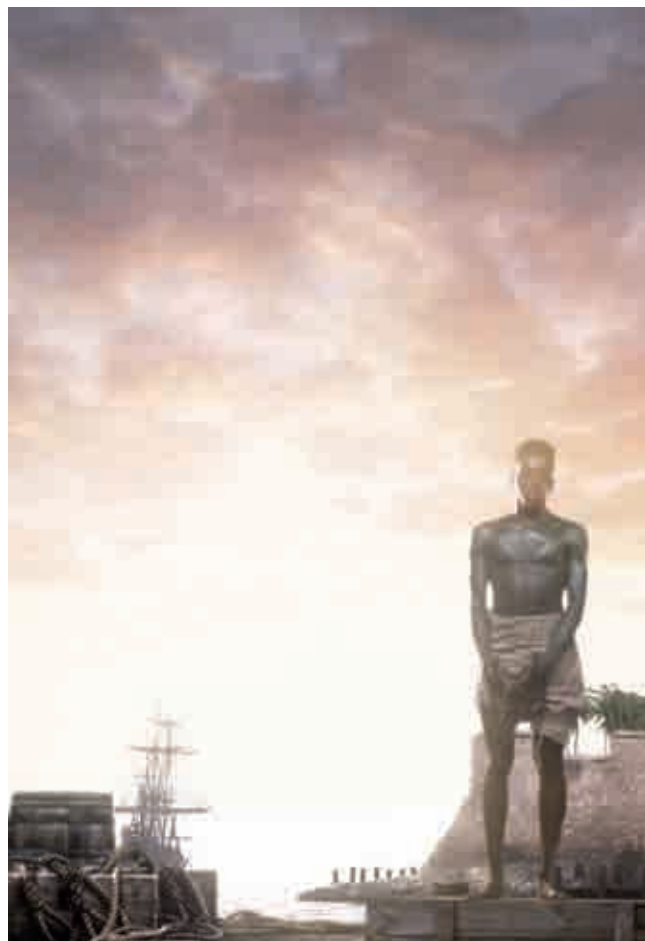
SLAVERNIJ

Volgens critici zouden onder meer de twee laatstgenoemde donkere kanten - slavernij en kolonisatie - onderbelicht blijven in de geschiedenisboeken en

moeten die worden toegevoegd aan de lesstof op de middelbare en basisschool. Kennedy, historicus en decaan op het Utrechtse University College, is daarom benoemd tot voorzitter van een onafhankelijke commissie die dat gaat uitzoeken. Hij bekijkt met zeven anderen de Canon van Nederland. Dat is een historisch overzicht, bestaande uit vijftig vensters. Ieder venster staat voor een onderwerp, de lijn begint bij de hunebedden en eindigt bij Europa. De andere kant van de kritiek is dat het vak geschiedenis goed is zoals het is. Een onderwerp als bijvoorbeeld slavernij, een zwarte bladzijde uit onze geschiedenis, zou volgens deze critici wél voldoende worden benoemd. PVV'er Martin Bosma spreekt zelfs van de 'sylvana simonisering van de samenleving' als het vak zou worden veranderd. Kennedy antwoordt daarop: 'De commissie kan straks best zeggen: de schaduwkanten worden prima belicht.'

KLIMAATDISCUSSIE

Vragen die Kennedy onder meer moet beantwoorden voor minister Van Engelshoven zijn: zijn de onderwerpen verbonden met wat er in de rest van de wereld gebeurde? Maar ook: besteedt de Canon genoeg aandacht aan de natuur, ten tijde van de klimaatdiscussie? 'Er zijn een heleboel factoren waarmee we rekening moeten houden,' legt hij uit. Hem is gevraagd de commissie divers samen te stellen en dat lijkt te zijn gelukt. Zo zitten er onder andere een

Werkwijze van de slavenhandelaren aan de kade van Willemstad.

slavernij- en kolonisationsdeskundige bij de groep, mensen uit het onderwijs en een literatuurexpert; allemaal van verschillende leeftijden bovendien. Kennedy: 'Elk lid heeft zo zijn eigen opvattingen. Ik kan het met allemaal uitstekend vinden en vind de gesprekken een feest om bij te wonen.'

Wat de uitkomst van die gesprekken is, blijft voorlopig nog even tussen de leden. 'Op 31 maart 2020 moeten we de eindversie van onze bevindingen inleveren, tot die tijd mag ik niets zeggen over de vraag of we vinden dat de Canon genoeg in balans is en welke onderwerpen meer moeten worden belicht,' zegt de historicus.

PLEZIER IN GESCHIEDENIS

Toen de Canon in 2005 werd bedacht, is ook besloten dat die af en toe moet worden herzien. Het is daarbij echter niet de bedoeling dat de Canon opnieuw wordt uitgevonden, benadrukt Kennedy. 'Je moet het meer zien als een herijking en of we bepaalde recente onderwerpen bijvoorbeeld moeten toevoegen. Zo denken we tegenwoordig anders over de Groningse gasbel, dus het kan zijn dat die tekst in de Canon moet worden gewijzigd. Maar je moet ook beseffen dat we niet in een heel andere wereld leven sinds 2005. Ons is niet gevraagd om een totaal andere versie aan te leveren. Het is belangrijk om een bepaalde continuïteit in de lesstof te behouden,' gaat hij verder. 'Wat werkt er in het onderwijs en wat niet? Dat is een omvattende vraag en de Canon moet

aan vele eisen voldoen. De onderwerpen moeten aansluiten op de beleving van leerlingen, zij moeten zich in de geschiedenis kunnen verplaatsen en ze moeten plezier in het vak behouden. Ook mag de Canon niet de lesplannen van docenten volledig veranderen, er moet wel een bepaalde lijn blijven in wat men tien jaar geleden op school leerde en wat nu.'

GEPOLARISEERD

Historisch letterkundige Frits van Oostrom leidde de commissie in 2006 en waarschuwt de huidige commissie in het NOS-radioprogramma *Met het Oog op Morgen*. Volgens hem moet je oppassen om de geschiedenis niet te willen herdefiniëren naar de normen en waarden van de huidige tijd. Kennedy begrijpt die zorgen wel, hij sprak zelf al met Oostrom. 'Je moet de historie niet opnieuw willen uitvinden en naar je eigen tijd schrijven. Toen ik deze opdracht aannam, heb ik een aantal gesprekken met Frits gevoerd. Ik wilde zijn ervaringen horen en hoe zij het hebben aangepakt. Gelukkig kan ik daarbij ook leunen op de secretaris van de vorige commissie, die altijd bij onze gesprekken zit.' Zo'n Canon zou in Kennedy's geboorteland overigens nooit mogelijk zijn, denkt de historicus. 'Je hebt daar natuurlijk wel *history standards*, maar Amerika is te gepolariseerd voor een Canon. Dat maakt het moeilijk. Hier kunnen we er nog een goed gesprek over voeren, maar in mijn eigen land zou dat op dezelfde manier niet kunnen.' ■